

NOTATKI - NOTES

Paweł Czechowski, Grzegorz Jędro, Adam Sobolewski

OBSERWACJE MORNELI *CHARADRIUS MORINELLUS* NA ZIEMI LUBUSKIEJ

Sightings of dotterel *Charadrius Morinellus* in Lubuska Land

W sierpniu 2006 roku na terenie Ziemi Lubuskiej dokonano dwóch obserwacji morneli *Charadrius morinellus*. Obu stwierdzeń dokonano koło miejscowości Kłopot (pow. Słubice). Najpierw 27.08. dwa dorosłe ptaki obserwowano na polach przy północnej stronie wsi. Ptaki spłoszono z zaoranego pola. Następnie 31.08. cztery dorosłe ptaki widziano w locie nad Odrą na wysokości Kłopotu. Ptaki przeleciały przez rzekę i poleciały na teren Niemiec. Obie obserwacje uzyskały akceptację Komisji Faunistycznej.

Mornel zamieszkuje góry powyżej piętra lasów i suche, kamieniste partie tundry. Występuje na izolowanych stanowiskach w Szkocji, Alpach, w Skandynawii, na Uralu, w północnej Azji i górach Azji Środkowej (Busse 1990). W Polsce ostatnie pojedyncze pary gniazdowały w pierwszej połowie XX wieku w Karkonoszach (Dyrcz et al. 1991). Później jedną parę stwierdzono w Tatrach w 1988 roku (Tomiałojć i Stawarczyk 2003). W czasie wędrówek dawniej mornel spotykany był częściej niż obecnie. Większość obecnych stwierdzeń dokonano w sierpniu i wrześniu (Tomiałojć i Stawarczyk 2003). W ostatnich latach liczba obserwacji wzrosła, głównie z powodu kontrolowania przez obserwatorów dużych obszarów pól w okresie letnim (sierpień-wrzesień). W ostatnich dwóch latach (2005-2006) zanotowano 14 stwierdzeń tego gatunku (Komisja Faunistyczna 2006, 2007). Na Ziemi Lubuskiej mornela stwierdzono jeden raz: 30.09.1937 jednego ptaka zdobyto pod Gorzowem Wlkp. (Jermaczek et al. 1995). Powyższe obserwacje są pierwszymi stwierdzeniami tego gatunku na Ziemi Lubuskiej od 70 lat (Jermaczek et al. 1995).

LITERATURA

- BUSSE P. (red.). 1990. Mały słownik zoologiczny – Ptaki. Tom I. Wiedza Powszechna, Warszawa.
- DYRCZ A., GRABIŃSKI W., STAWARCZYK T., WITKOWSKI J. Ptaki Śląska. Monografia faunistyczna. Uniwersytet Wrocławski, Wrocław.
- JERMACZEK A., CZWAŁGA T., JERMACZEK D., KRZYŚKÓW T., RUDAWSKI W., STAŃKO R. 1995. Ptaki Ziemi Lubuskiej: monografia faunistyczna. Wyd. Lubuskiego Klubu Przyrodników, Świebodzin.

Komisja Faunistyczna 2006. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2005. Not. Orn. 47: 97-124.

Komisja Faunistyczna 2007. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2006. Not. Orn. 48: 107-136.

TOMIAŁOJĆ L., STAWARCZYK T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTTP „pro Natura”, Wrocław.

Summary

In August 2006 in Lubuska Land two sightings of dotterel were recorded: on 27th August – 2 adult birds and on 31st August – 4 adults. Both sightings occurred near the village Kłopot in the district of Słubice. The sightings described herein are the first recordings of that species in Lubuska Land in the last seventy years.